

Forslag til regeringens natur- og biodiversitetspakke

Indledning

Danmarks Nationalparker er udpeget med et væsentligt formål: at styrke den biologiske mangfoldighed i Danmark. Nationalparkerne er derfor vigtige aktører i en ambitiøs plan for at give biodiversiteten bedre vilkår i Danmark.

Nationalparkerne repræsenterer de vigtigste danske naturtyper og omfatter nationalt vigtige naturområder. I Vadehavet er der vigtig natur i en global sammenhæng. Danske nationalparker dækker samlet et areal på 2300 km², stort set svarende til hele Lolland-Falster og Bornholms samlede areal. Det er derfor helt oplagt at understøtte og styrke nationalparkernes muligheder for at bidrage offensivt og målrettet, til at skabe bedre vilkår for den biologiske mangfoldighed.

Med Lov om Nationalparker (2007) er nationalparkerne relativt nye i dansk naturforvaltning. Der har været kritik af, at nationalparkerne ikke har formået at løfte ansvaret for at styrke den fælles natur, til trods for at både natur og biodiversitet indgår i de planer, som de respektive nationalparker har udarbejdet. Fra nationalparkernes side har vi et stort ønske om at bidrage yderligere til at skaffe rigere og bedre natur.

Bestyrelsen for Nationalpark Vadehavet forslår at regeringen i forbindelse med natur- og biodiversitetspakken udnytter det store potentiale, som nationalparkerne rummer. Bestyrelsen ser fem oplagte områder, der kan skabe bedre vilkår for natur og biodiversiteten i Danmark:

1. Nationalparkerne som ramme for større sammenhængende naturområder

Naturdebatten peger ret entydigt på, at naturen skal have mere plads at udfolde sig på. De danske nationalparker rummer store arealer, som kan opfylde det mål. Nationalparkerne vil, i tæt sammen med lods-ejerne, gøre nationalparkerne til "natureksperimentarier", hvor vi styrker den naturlige dynamik i særlige kerneområder.

Det vil ikke give mening at opbygge en ny, organisatorisk struktur til dette formål, da der er store overlap mellem nationalparkerne og de arealer, der potentielt kan gå til sammenhængende natur. I Vadehavet ligger alle de foreslåede arealer, som er foreslået som "naturnationalpark", inden for de eksisterende grænser af Nationalpark Vadehavet terrestriske areal.

Nationalpark Vadehavets store marine områder og kystnaturen rummer naturværdier i verdensklasse. Cirka 1100 km², af nationalparkens samlede 1459 km² er UNESCO Verdensarv, med tre ud af ti kriterier for UNESCOs verdensarv. Her findes strande, klitter, strandenge, marsk og andre marint påvirkede naturtyper. I øvrigt naturtyper hvor Danmark har ansvaret for ganske betydelige procentandele af den europæiske natur med netop disse naturtyper, som også er under pres fra flere sider og følgelig bør indgå i de arealer, hvor naturen skal kunne udfolde sig frit.

Bestyrelsen for Nationalpark Vadehavet vil derfor, som de andre nationalparker, opfordre regeringen til at udnytte den eksisterende organisatoriske ramme i nationalparkerne om udgangspunkt for at skabe større sammenhængende naturområder.

2. Nationalparkerne som brandmænd – styrket indsats for truede arter

I naturdebatten er der en tendens til at fokusere på at naturen skal overlades til at udvikle sig på egne betingelser i større, sammenhængende områder. Mange sjældne og truede arter er helt afhængige af, at deres levesteder opretholdes aktivt gennem pleje, genopretning o.lign., som sikrer levestederne. Nationalparkerne har iværksat adskillige projekter med fokus på truede arter, herunder arter, som ikke er omfattet af EU-forpligtelser til aktiv forvaltning.

Bestyrelsen for Nationalpark Vadehavet vil derfor, som de andre nationalparker, opfordre regeringen til at styrke grundlaget for, at nationalparkerne kan øge indsatsen for de truede og sjældne arter.

3. Styrk samarbejdet mellem nationalparkerne og de statslige myndigheder

De statsejede arealer, eller arealer administreret af staten, dominerer de fleste nationalparker. Et styrket samarbejde mellem Naturstyrelsen og nationalparkerne om at sikre større dynamik, og at redde vigtige levesteder for truede arter, vil kunne skabe afgørende synergi, så indsatser fra nationalparken hhv. den statslige indsats komplementerer hinanden.

Bestyrelsen for Nationalpark Vadehavet vil derfor, som de andre nationalparker, opfordre regeringen til fortsat at styrke et gensidigt konstruktivt samarbejde om naturforbedringer mellem statslige myndigheder og nationalparker.

4. Ophæv begrænsninger for tilskud til naturforbedringer

Nationalparkloven rummer i princippet de nødvendige regler for at nationalparkerne kan gennemføre naturforbedringer efter aftale med lodsejerne. I praksis er det dog vanskeligt grundet begrænsninger i EU's landbrugsregler (de minimis-ordning m.v.). Det er således kun muligt at give tilskud til lodsejere til naturforbedringer inden for rammerne af de minimis-rammen for landbrugsstøtte, fordi tilskuddet vil blive indregnet i den samlede statsstøtte med de begrænsninger, det giver efter EU's landbrugsforordning.

Bestyrelsen for Nationalpark Vadehavet vil derfor, og som de andre nationalparker, opfordre regeringen til at styrke nationalparkernes muligheder for, i samarbejde med lodsejere, at forbedre vilkårene for biodiversiteten, ved at undtage tilskud til naturforbedringer i nationalparkerne fra at blive medregnet i den statsstøtte, der indgår i de minimis-ordningen.

5. Skab flere muligheder for tilskud i nationalparkerne

Størstedelen af de danske tilskud til løbende naturforvaltning (drift og pleje) sker i dag på baggrund af EU's landbrugsordninger. Ordningerne er overvejende begrænset til Natura 2000-områder. Nationalparkerne har således begrænset mulighed for at være lodsejere behjælpelige med at udnytte de eksisterende finansieringsmuligheder til at skabe bedre natur. Generelt bør der sikres bedre muligheder for nationalparkerne kan yde direkte tilskud til naturforbedringer, så nationalparkerne styrker den biologiske mangfoldighed.

Bestyrelsen for Nationalpark Vadehavet vil derfor, og som de andre nationalparker, opfordre regeringen til at skabe bedre muligheder for tilskud til natur- og biodiversitetsindsatser i nationalparkerne.

Nationalparkfondens bestyrelse uddyber gerne sine forslag, både skriftligt og ved eventuelt opfølgende møde med ministeriet.

Med venlig Hilsen

Peter Saabye Simonsen

For Janne Liburd, Bestyrelsesformand i Nationalpark Vadehavet